

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21Csp/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200073
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8324200073.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v spore žalobcu: Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, Bardejovská 6, 043 29 Košice-Západ, IČO: 31 701 914, zastúpený: JUDr. Petrom Frajtom, advokátom, s.r.o., Garbiarska 5, 040 01 Košice, IČO: 47 240 369, proti žalovanej: A. A., nar. XX.XX.XXXX, B. C. XX, XXX XX B. C., o zaplatenie 60,90 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 60,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 30.01.2023 až do zaplatenia a poštovné 2,80 eur, a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi súd p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 09.01.2024 domáhal od žalovanej zaplatenia istiny vo výške 60,90 eur, poštovného vo výške 2,80 eur, úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej istiny od 30.01.2023 do zaplatenia a trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že žalovaná sa pri cestovaní dopravným prostriedkom (električkou) dňa XX.XX.XXXX nepreukázala platným cestovným lístkom. Žalobca (kontrolný pracovník) jej preto v súlade s § 12 a § 14 zákona 56/2012 Z.z. (o cestnej doprave) resp. § 8 zákona 514/2009 Z.z. (o doprave na dráhach) a v súlade s platným Prepravným poriadkom a Tarifou DPMK, a.s. uložil zaplatiť cestovné 0,90 eur a sankčnú úhradu (prirážku) pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom 60 eur, spolu vo výške 60,90 eur. Žalovaná túto sumu napriek písomnej upomienke dodnes neuhradila. Prílohou podanej žaloby boli: Hlásenie pracovníka, ktorý vykonal kontrolu, Prepravný poriadok DPMK a Tarifa DPMK

3. Dňa 05.02.2024 tunajší súd vydal v konaní platobný rozkaz č.k. 21Csp/2/2024 -25, v ktorom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi požadovanú sumu a trovy konania. Pretože platobný rozkaz sa žalovanej nepodarilo doručiť, súd dňa 05.06.2024 platobný rozkaz zrušil.

4. V danom spore je predmetom konania zaplatenie sumy 63,70 eur s prísl.. S poukazom k uvedenému súd dňa 09.08.2024 v súlade s § 177 ods. 2 a § 219 ods. 3 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vyhlásil v danej veci rozsudok bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo uverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu odo dňa 22.07.2024 do 06.08.2024.

5. Podľa § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, ide iba o otázku

jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000,- eur.

Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

6. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd v danej právnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

7. Súd sa oboznámil s obsahom súdneho spisu, najmä so žalobou, priloženým hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok, výzvou k úhrade pohľadávky a nedoručenou zásielkou, tarifou DPMK, a.s. pre mestskú hromadnú dopravu s účinnosťou od 01.01.2022, a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že žalovaná dňa XX.XX.XXXX o 12.46 hod. cestovala dopravným prostriedkom žalobcu v Košiciach na linke R1, č. voza XXX bez platného cestovného lístka. Žalovaná pri kontrole nepredložila cestovný lístok.

9. Z priloženej výzvy k úhrade pohľadávky zo dňa 03.02.2023 zaslanej žalovanej, súd zistil, že žalobca uložil žalovanej povinnosť zaplatiť: cestovné vo výške 0,90 eur; pokutu ako sankčnú úhradu za cestovanie bez platného cestovného lístka vo výške 60 eur; ostatné náklady vo výške 2,80 eur; spolu teda 63,70 eur. Žalovaná bola vyzvaná na úhradu najneskôr do 20 dní od doručenia predmetnej výzvy. Výzva sa vrátila žalobcovi ako nedoručená s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“ dňa 01.03.2023.

10. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobe bolo potrebné vyhovieť. Žalobca poskytuje prepravné služby za určené cestovné (§ 760 Občianskeho zákonníka), pričom podrobnosti o preprave osôb upravujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (§ 772 Občianskeho zákonníka).

11. Z Tarify DPMK ,a.s. pre mestskú hromadnú dopravu platnej od 1.1.2022 súd zistil, že ku dňu vykonanej kontroly, t.j. 16.09.2022, bola hodnota základného prestupného cestovného lístka za 30 minút (papierového) vo výške 0,90 eur.

Podľa ust. článku F Tarify DPMK, a.s. pre mestskú hromadnú dopravu, platnej od 01.01.2022, cestujúci, ktorý cestuje bez platného cestovného lístka, zaplatí stanovené základné cestovné plus sankčnú úhradu (prirážku) pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom vo výške 60 eur. Za cestujúceho bez platného cestovného lístka sa považuje aj cestujúci, ktorý nesplnil podmienky pre použitie časového, jednorazového alebo zľavneného cestovného.

12. Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 760 OZ, zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 772 OZ, podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy určujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify. V rámci tejto úpravy môžu prepravné poriadky tiež prevziať ustanovenia platné v medzinárodnej preprave pre vnútroštátnu prepravu; zodpovednosť za škodu na zdraví ustanovená týmto zákonom nesmie byť obmedzená.

13. Podľa § 12 ods. 2 písm. b) zák. č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave (ďalej len „Zákon“), vodič, iný člen osádky autobusu a revízor sú oprávnení uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu, alebo preukázať svoju totožnosť a poskytnúť údaje potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady podľa § 14 ods. 2.

Podľa § 14 ods. 1 písm. d) Zákona, cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča, iného člena osádky autobusu alebo revízora preukázať sa platným cestovným lístkom.

Podľa § 14 ods. 2 Zákona, ak sa pri kontrole cestovných lístkov v autobuse alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke cestujúci nepreukáže vodičovi, inému členovi osádky autobusu alebo revízorovi na jeho výzvu platným cestovným lístkom, je povinný na mieste zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tarify; inak je povinný poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonom zástupcovi.

Podľa § 16 ods. 4 písm. a), b), c) Zákona, cestujúci je povinný mať platný cestovný lístok pri nastupovaní do autobusu, ak ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo autobusu alebo ak ide o cestovný lístok vo forme aktivovaného elektronického média; kúpiť si cestovný lístok bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak cestovný lístok vydáva vodič alebo iný člen osádky autobusu; označiť si cestovný lístok v označovacom zariadení autobusu bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak ide o cestovný lístok, ktorého platnosť sa začína až jeho označením.

Podľa § 16 ods. 5 Zákona, cestujúci je povinný mať cestovný lístok pri sebe po celý čas prepravy a bezprostredne pri vystupovaní z autobusu a na výzvu sa ním preukázať osádke autobusu, revízorovi alebo osobe poverenej výkonom odborného dozoru.

Podľa § 17 ods. 2 Zákona, sankčnú úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom určí dopravca najviac do stonásobku základného cestovného bez príplatkov.

14. Podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach (ďalej len „zákon o doprave na dráhach“), cestujúci, ktorý sa v dráhovom vozidle alebo bezprostredne po vystúpení z dráhového vozidla nepreukáže platným prepravným dokladom osobe oprávnenej kontrolovať prepravné doklady, je povinný na mieste zaplatiť prirážku k základnému cestovnému (ďalej len „prirážka“) a cestovné od nástupnej stanice alebo zastávky do cieľovej stanice alebo zastávky podľa tarify cestovného, alebo preukázať sa dokladom totožnosti na zaznamenanie údajov potrebných na vymáhanie prirážky a cestovného. Ak cestujúci neuhradí na mieste cestovné a prirážku, bude vylúčený z prepravy na najbližšej stanici alebo zastávke. Tým nezaniká nárok dopravcu na zaplatenie prirážky a cestovného do stanice alebo zastávky, na ktorej bol vylúčený z prepravy.

Podľa § 8 ods. 6 zákona o doprave na dráhach, prirážka je v železničnej doprave najviac stonásobok základného cestovného v prvom tarifnom pásme bez príplatkov a zliav; v mestskej doprave je to najviac stonásobok základného cestovného.

15. Súd dôkazy vyhodnotil jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti a vec právne posúdil tak, že dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Žalovaná nárok žalobcu ani jeho výšku nespochybňovala, po doručení žaloby sa k nej nevyjadřila ani neuviedla, že by predmetný nárok doposiaľ uhradila.

16. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalovaná dňa XX.XX.XXXX cestovala prostriedkom mestskej hromadnej dopravy v Košiciach bez platného cestovného lístka, čím porušila vyššie uvedené zákonné ustanovenia. Za porušenie tejto povinnosti jej zákon ukladá povinnosť zaplatiť cenu základného cestovného lístka a zaplatiť úhradu vo výške až stonásobku základného cestovného lístka. Žalobca si uplatnil nárok na úhradu sumy 63,70 eur, pozostávajúcej z ceny cestovného lístka, sankčnej úhrady a ostatných nákladov zahrňujúc poštovné.

17. Čo sa týka dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku, tento vyplýva z vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, zákona o cestnej doprave v spojení s citovanými ustanoveniami zákona o doprave na dráhach ako aj internými predpismi žalobcu a to Tarifou DPMK, a.s. pre mestskú hromadnú dopravu. Žalovaná nastúpením do dopravného prostriedku žalobcu uzatvorila s týmto zmluvu o preprave osôb, v dôsledku čoho súhlasila s prepravnými podmienkami upravenými v prepravnom poriadku. Žalovaná za poskytnutú službu nezaplatila, keďže cestovala bez cestovného lístka. Z uvedeného dôvodu vznikla žalovanej v zmysle citovaných zákonných ustanovení v spojení s internými predpismi žalobcu

povinnosť zaplatiť žalobcovi sankčnú úhradu za cestovanie bez platného cestovného lístka vo výške 60 eur, ktorá neprevyšuje viac ako 100-násobok základného cestovného lístka, teda bola stanovená v zákonnej výške. Taktiež žalobcovi vznikol nárok aj na zaplatenie ceny cestovného lístka vo výške 0,90 eur. Poukazujúc na uvedené, mal súd za to, že žaloba žalobcu je dôvodná, a preto rozhodol tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 60,90 eur ako aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 2,80 eur, keďže žalobca preukázal súdu, že žalovanú vyzýval na úhradu predmetnej pohľadávky a s tým žalobcovi vznikli náklady titulom poštovného.

18. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

19. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonáva ustanovenie § 517 ods. 2 OZ, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

20. Žalovaná bola vyzvaná na zaplatenie predmetnej pohľadávky žalobcu v deň porušenia tarifných a prepravných podmienok, t.j. dňa XX.XX.XXXX. Žalovaná predmetnú pohľadávku v uvedený deň neuhradila, preto od nasledujúceho dňa sa žalovaná dostala do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku, v dôsledku čoho vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie úroku z omeškania, ktorého výška je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky. Keďže výška základnej úrokovej sadzby ECB k prvému dňu omeškania činila 0,00 %, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 60,90 eura od 30.01.2023 do zaplatenia.

21. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. V danej právnej veci mal žalobca v konaní plný úspech a preto súd priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením v lehote 60 dní po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle § 262 ods. 2 CSP. V danom prípade súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by svojou intenzitou odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.